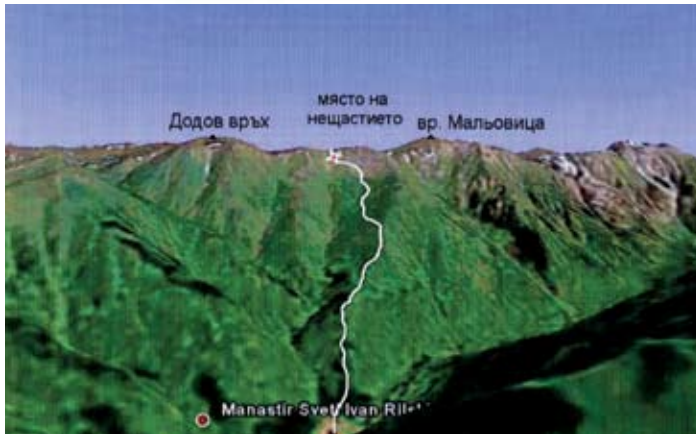

АКЦИЯ “ДЪЛГИЯ РИД” - Личен разказ от мястото на събитието

Жега. Близо 39 градуса на сянка. Краят на работния ден. Телефонен звън. Къде ли съм го заврял тоя проклет... а, ето го. „...Ало...Какво? Къде? В какво състояние е пострадалата? Има ли кой да покаже...Разбрано. Ами ...да чакат, тръгваме ...Благодаря, колега...“

Ако промениш описанието в началото – така започва всяка спасителна акция. Различното ...То е винаги единствено и неповторимо. Ако щеш и със спомените, които остават. Всъщност, бих искал да напиша този разказ по друг начин...

Може би от името на всички, които са били там. Знаем, че е невъзможно, но е единственият начин това писание да се различава от сухите данни в часове, травми и тактически действия от реалната, неподправена и изстрадана с часове истина.

Сигнал за нещастieto. Той е в началото на всичко ...16,30 ...казах ли за жегата ...май да...

„...Ок, колега, поемаме...“ Последното, което чувам в слушалката е – „...Калине, внимателно, щади момчетата ...след час ме сменя... Методи...“ „...ОК... Венко...“

Куп телефони. До всички. „Ще чакам колата на кръстовището...“, „...Баш сега ли намериха...“, „... Големият фенер ли да взема или...“ лелееееееееееее, едва ли някога съм си мислил, че нещата ще са лесни... но и мозъкът на човек е програмиран така, че при натоварвания да реагира подобаващо... по дяволите ...

18,00 всички на борда ли са??? Всичко на борда ли е ?? Добрата Стара Спаска... сиреч – борда... Спокойно, скоро ще разберем какво сме забравили... Потегляме... Резонният въпрос – Какво става, накъде потегляме, ахаааа... и от кога е така... тц,тц,тц... Сухите факти в телеграфен стил – Момиче, Чаахкинче, както би рекъл наш общ познат, фрактура, тежка, десен глезен, бе някъде над Рилския манастир... има и свидетели, групата ѝ се свлякла криво - ляво до Манастира, и от там чрез МВР ...знаеш как става. Ааааа, ще търсим някой от тях да ни заведе до пострадалата, че то след

2-3 часа, като се мръкне – ще почне едно надвикване в тъмното. А то я чаахкинче, я... баба ти Меца гушнеш ...Ееее и баба Меца – все е кяр...

Жегата в добрата стара Спаска е неопишуема... но и настроението е на ниво...

Влизаме в ритъма на групата – какво правят децата... кандидатства ли дъщерята?? 5, 40... браво... това е то – огън момичета, ама на – няма мъжко да ни смени в тая служба ...Е, има ...И примера е в УАЗката – баща и син Атанасови ...Бащата – прясно кацнал от братска (вече) нам Испания ...аааааааа, и както как ги ядете домати по Шпанско??? Знаем, бре, с устата... И нея я знаем, и езика ти ще видим след час, като го изплезеш по Дългия рид... Дръте... А испанките – като как са ...ок, като не слухти наблизко сина ти ...ще ни кажеш...

Ха, стигнахме ли?? Вече?? Малеее, почва се!

Подобие на есперанто, включващо части от английски, остатъци от руски и бая български! Резултатът – както казва друг наш приятел – на сутринта болки в раменния пояс...

Какво? Не говорят български ли, абе тия откъде да помнят 68ма – като ги гледам – от 80 та натам са. И добре, че е така...

Намираме приятелка на пострадалата... Хеленка – страхотна е! И най-вече – съгласява се да дойде с нас до горе, за разлика от двамата брадати, но със съмнително неустановен пол ...Ок, почивай, моето момиче! Чаак след 10 минути тръгваме ...само да си стегнем обувките...

Сглобяваме новата количка. Мдааааааааа, лъскава е, а какли ще се държи по дългия път... Особено надолу ...Ще видим ...Лелеее и колело предвидили тия – учените. Тц, тц, тц, ...браво, браво.

Потегляме. Хеленка води ...не след дълго, малко над гората разглобяваме количката и започваме да си я подаваме на части ...като пинг-понг ...има – няма на 15-тина минути...

В този момент – докато трае она – дъбългия и безинтересен път – в екшън филмите обикновено всеки от героите (и добрите и лошите) се връща към миналото си ...ама ...и тука е така. (Ма, бате, ние сме от добрите ...струва ми се...). Да биеш толкова дълъг път и да не си мислиш за нещо лично ...ма мноооого лично – направо си е престъпление ...иначе казано – говориш с интелЕгент... Още повече, че и тоя пред теб е проточил език по пътеката ...та пазиш да не му го настъпиш ... пък и какво ли да му говориш на него ...той си има свои ядове ...Успокоението е, че и твоят език се влачи отзад ...Най-добре е да си го правиш сам (говоренето де)... и да си спомняш... Аз ли?? Ха – спомням си кога за първи път съм видял тая гледка ...от тази височина ...май не беше скоро ... Около 69та-70та трябва да беше... В долината, малко по-надолу по пътя снимача „Козият рог“. А гледката е впечатляваща ...манастирът с размерите на монета от 1 стотинка... как звучи само – като св. Иван Рилски на монетата от левче... Баща ми, приятелите му, всички вярващи, че това дете след тоя път – никой път ...нали така ...Да, ама не ... има и друг път, после още един и... още много ...Докога ли ...ще го можем ????

Опааааааааа, май взе да става тъмноооооо ...Челници, абе то и луната, ама... да са в готовност. Бе ние още малко и в мальовишката долина ще се прехвърлим ... май. А момата я няма ... Какво се носи по веригата – не била сама ... С приятеля ѝ ... ахаааааааааа,

блазе му... Кой, кой каза последното?? Божо ли?? Или Гошето??? Все едн ... Браво, юнак... и аз си го мисля... тѣ това е то резултатът от груповото мислене... И поточно последствията от изкривяването му... Абе много взеха да стават учените (цели трима) ... Лелеееееееее, двама от тях си подават половината от ТИРОМОНТ-а... Сиреч – наблизо са. И слухтят...

Телефон. До Централа... Търсим помощ... за хамалогия, естествено – няма за маса да им се обаждаме, я... Там и сами идват... Ахааааа, комшиите от дясно – сиреч – Благоевград... Ми как какво – да се събират и да тръгват... колко ли – що за въпрос – колкото повече, толкова повече – и по добре, де...

Какво става??? Близко ли сме??? Фалшива радост. Не е пострадалатаааа... Нѣк ви немци... поне немски говорят... палатка, почти до пътеката... Знаели, че има някакво нещастие, но не било при тях... По-нагоре е ...Е, благодаръ, както казваме по нашия край... Айде, нема за какво, нема за какво... Плюй на джапанките и... към следващия рубеж... Бе, ние още ли не сме прехвърлили билото??? Лелеееееееееее, че то Додов връх има-нема – на 20 минути от тука ...Още половин час ...вече в тъмно...

Пак гласове пред нас... тоя път и святкат с фенерче. Е, ако и това не са нашите хора... какво правим?? Как какво – връщаме се в манастира и ...чакаме ...да си сплят сами ...Удобна тактика ...Но ...нема лабаво – те са...

Спираме... тогава забелязвам две неща – първо, че съм вир вода, второто – че раницата ми (с половината количка естествено) е по-назад. В семейство Атанасови... 10 минути по-надолу... Следват генерални изводи – 1. Студено ми е; 2. Има ветрец... тънък... и гаден... 3. Замррррръзваммм... Не, бе... само така си тропам със зъби – за да се стопля... Имам ...и ффффanelкка – с надпис „ПСС “ и емблема - и поларррр, ама раницата къде е – май в кофата с инструмента, като вица за майстора и чирака. А кофата... сещате се... Та – за раницата – „...планинския спасител ВИНАГИ е с раница.“ (Ж. Илчев – Наръчник за начинаещи... том1 ,§1 ,ал.1)... Наздраве, Жак ...Ако можеше да ме чуеш би отговорил – „...обезателно буду...“

Стоплям се докато имобилизираме Мирослава – така се представя чаахинчето. Казах ИМОБИЛИЗИРАМЕ... и СТОПЛЯМ СЕ означава просто, че Николайчо ми е дал неговата резервна фанелка... с надпис ... ПСС и емблема. „...Тя и без това ми е малка, куме...“ Какво щастие... Поне ще оцелея.

Кофти, момата лежи вече близо 10 часа. Иначе се усмихва (и аз) – не знам на какво, но го прави от сърце... – на късмета си, на нас, на мисълта, че все пак и за нея някой ще се погрижи – и то истински мъже... и професионалисти... Да ти имам надеждите, моето момиче... и ентузиазма... Ама ги нямаааааааа... Особено като се сетя какво ни чака надолу... И започвам да мечтая за оня твърд сандък под трите ми букви в линейката... Как да не се отклониш лирически и да не заобичаш Спаска??? Добрата новина - вече треперя контролируемо – т.е. – по-малко...

Поставяме я в чувала – тя и без това си беше в него. Не, че не й беше омръзнало, но й обяснихме... абе каквоти разбират... че след няколко часа ще я извадим от там... Укрепваме я на вече сглобената количка... Леле, горди сме... И със себе си... Потегляме...

Това... стръмното на качване... от тук ли го минахме... Добре, че е тъмно та не може и пострадалата да види къде я караме... А иначе вече внимаваме с приказките... може и да не помни 68ма, ама български май подразбира... Поне славянската част на поържните...

Само това липсваше... Абе това дъжд ли е или... май Борето (учен III) нещо, а??? Лелеееее, че удавиме момѣто... само онѣ е с устата нагоре... накъде небѣто... ама поне лесно се плъзгаме по склона. По треволяците де... докато са мокри. Де да можехме и да спираме така лесно... Шшшшт... момѣто поназнайва и български – не го плашете с такива диалози... Нека си мисли... абе знаеш ли я какво си мисли, ама... Поне тоя – нейния – да помагаше по малко... а то – гушнал другата – Хеленка, сякаш ние не можем да й помагаме да слиза по стръмното... Е, не всички (казва една актуална реклама)... ама поне по-младите...

Дъждът спря... Звезди, лек ветрец... Урааааааааааааааа!!! Има покритие... На ГСМ-то, както казва Прокурора (Учен II), „...Мето...До къде са Благоевградските авери...“ „Как сте бре, пичове... бззззззл.. наблизо... преди... часа...!...бзззз...гората...какме разбра...?“ „Ясно...“ – естествено никак не те разбирам, но... благодаря... И друг не спи заедно с нас тази нощ... Сефте... Ха, чаахинчето задрямало... Не бре, нещо го мъчи горкото... „Мирослава – как си ...Боли ли?? Искаш ли Парацетамол...“ – това поне е на бая езици ... Мълчи ...Геройски. Но не за дълго. Дава знак, че иска ...Няма страшно – втори път й даваме след имобилизацията ...Нека поне не го боли момѣто ...Или поне по-малко... Бърз преглед – свлякла се е малко ниско ...И може би нараненият крак опира мълничко в долния край на количката ...Но не издава звук... Ако не се брои трошенето на зъби, докато опитва да скърца с тях... Лелеееее, добре, че не ме целува в тоя момент ...Бе, май ...Ама айде от мен да мине... „Как си моето момиче? Добре? Абе, виждам аз... Ама щом така си мислиш – ОК...“ Изтегляме, попритягаме ремъците ...рутинно ...и без чувства... просто бизнес ... (това за бизнеса ми предстои да го чуя и аз веднъж – след около 3 месеца, ама по друг повод)... Потегляме отново... и отново ...още около час...

Бе какво ми светкаш в очите, Началник... и аз като теб не съм кърав. Нищо, че те гоня на години,

Киреее... Не си ти ли?? А кой тогава... Кой си ти, бре... Джó?? Благоевград... Ха наздраве – не че има с какво... тогава се сещам, че и вода не сме взели ...Джо, колко сте... Четириима? На глас – „ОК“, на ум – „...можеше и по - малко да сте...“, но ...Сполай на бога и за 8 ръчички благословени... На края на гората са ...Само на 100 метра по-надолу...

Последен поглед към светлините в долината – там съм израсъл, ей момчета. Слабо помня бб-та, но от тогава са ме повели на палатка ...на Говедарника, аха ...беше славно време ...по цяло лято ...кво да ви разправам ...после бунгала ... вечерите край огъня, филмите в старото манастирско кино... и на платното на Хрельовата кула ...„Калин Орелът“ – барем 16 пъти ...ето пак лирически отклонения...

Колегите ни срещат с добро – вода ...и поемат изцяло транспорта. Не за дълго, става тясно и стръмно по пътеката, налагат се чести смениПоне имаме вече ориентир - влизаме в гората ...Би трябвало да е полесно ...но не е ...капнали сме ...вече почти не говорим ...само машинално се сменяме...

На едно тясно място оставаме старите коне – отпред аз, отзад началството...

Около 50 метра и да искате не можете да ни помогнете, момчета... после... ще поемете вие... И отново такава тясно...

След третото такава прехвърляне на караула, поемат трима „гости“ и Божидар... Избързвам напред, Киро поизоставя зад тях...

И тогава стана... Чух го като профучаване... само като порив... но силен. Не беше вик, не беше и писък... просто стон... От Мирослава... примесен с влачене на гуми... по пясък... При обръщането ми назад – първото, което се нанизва на светлината на челника е... нещо неестествено... двамата отзад на количката почти седят на пътеката... влачат се с пети напред в камъните... и опитват да спрат пропадането... Пропадане??? Къде са предните... Кой са?? „Божооооо...“ Скок... обратно по пътеката... Докопвам се с две ръце в средата на количката ...напречно ... На цигарена хартия разстояние от челото ми спира това на Киро... Диша като мамут... Показвам му, че и аз мога... И ръцете му върху моите... „Къде е Божо...?“ Не мога да отговоря... Мога да въртя очи... в предполагаемата посока. Удържаме

пострадалата почти в хоризонтално положение... Тука сме... с Иван... (от Благоевград) „...Как сте бре, ...цели ли сте?“ ...„Нищо, нищо – само задръжте, ние сами ще излезем...“ Изпълзяват почти от нищото... от отвесния хрусталак ...поолющени ...и прашни. Какво стана? Някой не може да каже категорично ...Поегаме с Киро отново ...На първия завой ни сменят четирима – вече не виждам кои... Май Гошето... От Благоевград... Неудобно му е милия... бил съм му и инструктор... преди да ме разжалват...

Оставаме назад с Кирил... „Началник, (обича да обижда заместника си)... ти ги задържа“ - това последното екъммен...Тц... Исега бихтиго повторил... Не бях аз ...Не знам Кой беше, но го направи навреме, и аз като теб се подпрях в последния момент. Когато ВЕЧЕ бяха спрели... Иначе... едва ли бих имал време да стигна с тия два скока... Абе... анализите после... На някакви си 10-15 минути от Манастира сме...

Стъпваме бавно по финалните метри... като в паници... Вече чуваме говор... някой ни чака – какво усещане само... Последен десен завой... и ляв... на правата сме... мигащите светлини на линейката от Рила... Честито... Май приключваме... за тая нощ...

Освен поизмръзналите сестри и шофьорът на линейката, на шосето клечат и дежурните полици и част от пожарникарите... „Как сме, униформените?“... „Били сме и по-добре“... Естествено...

Товарим Мирка на линейката, предаваме я в ръцете на специалистите... Някаква снимка... за спомен... един се е скрил, но ние си го знаем кой е... иначе влачеше с всички... Нали, Митак... Я, след време ще установим, че уморено се е усмихвала и Хеленка... Това е то – истинска приятелка... казвам го почти веднага на Мирослава... След миг вратата трясва и... Ще се срещнем пак, нали... „Бурканите“ правят впечатлението за дискотека по-осезателно... Сякаш не ми играят кръгове пред очите от проблясъците на челниците... в очите... цяла нощ...

Цяла нощ??? Какво??? 4 без 15... хехееее, че то да не лягаме... Виж... то работа ни чака... Лежа по гръб на асфалта. Направо на шосето... до фурната... и гледам звездите... и си мисля за Ребуфа... „Звезди и бури“... Огромни са... Особено преди зазоряване... Някой се опитва да ме влачи нанякъде... мой съученик... полицай... „Легни поне в дежурната стая“... Не ща.

Вече сме в добрата стара Спаска... Как не заспа тоя Началник... Щото ние май на смени подрямваме... На смени, казах... иначе кой ще му говори глупости... Ммммммм... вече е другия ден. Отдавна...

Може би не исках да се получи точно това. Май беше по-добре всички да кажат кой какво и как е чувствал тогава... Едва ли ще се получи... нещо като единомислие...

А всъщност бих искал Докладът да е съвсем друг...:

„...След проведени уточнения с Централа... около 17,15 часа... вертолет на... група в състав... се снижи над пострадалата... след медицинска обработка и подготовка... зависване... пострадалата на борда около 18,00 часа... групата се прибра в изходния пункт... часа“. И голяма Точка. Мечти...

В опит да остави за поколенията:
Калин Зарев

Ръководител на спасителната акция